

Marec - Európsky mesiac osvedy o kolorektálnom karcinóme

Epidemiologická správa o kolorektálnom karcinóme

V Európe sa každoročne diagnostikuje približne 520 000 prípadov karcinómu hrubého čreva a konečníka, z toho približne 282 000 prípadov u mužov. Do roku 2040 sa očakáva nárast počtu prípadov na viac ako 636 000 ročne. Takmer 95 % prípadov je diagnostikovaných osobám starším ako 50 rokov.

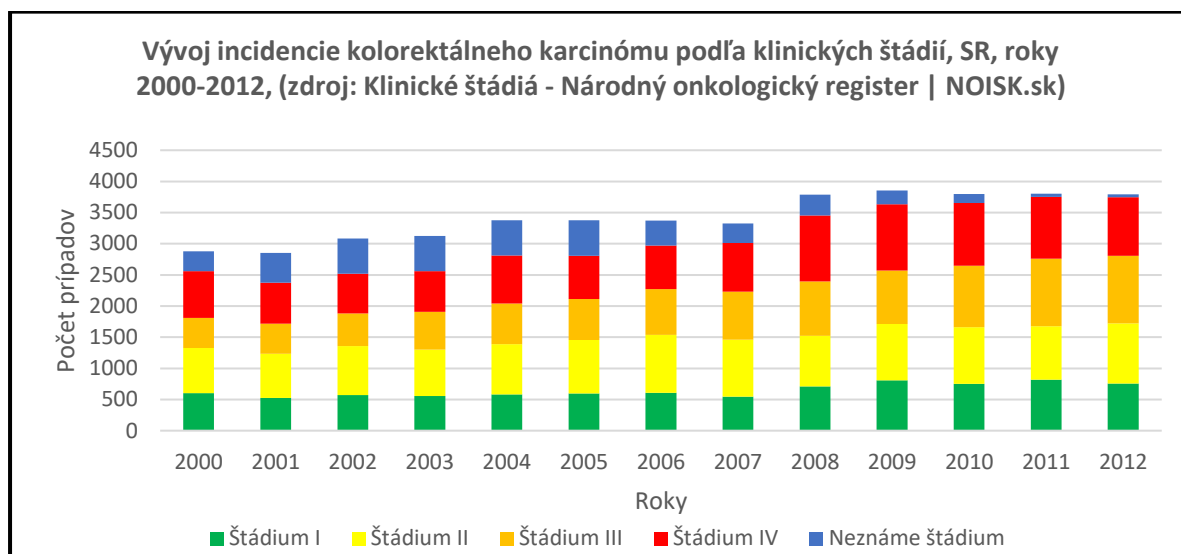
Európske krajiny s najvyšším výskytom karcinómu hrubého čreva a konečníka, zoradené podľa počtu prípadov a podľa incidencie (zdroj: predikcia SZO pre rok 2020)				
Poradové miesto	Krajina	Počet prípadov	Krajina	Incidencia štandardizovaná na svetovú populáciu (počet prípadov/100 000)
	EURÓPA	519 820	EURÓPA	30,4
1.	Rusko	77 213	Maďarsko	45,3
2.	Nemecko	57 528	Slovensko	43,9
3.	Taliansko	48 576	Nórsko	41,9
4.	Spojené kráľovstvo	52 128	Holandsko	41
5.	Francúzsko	48 061	Dánsko	40,9
6.	Španielsko	40 441	Slovinsko	39,6
7.	Poľsko	25 597	Portugalsko	39,4
8.	Ukrajina	21 899	Lotyšsko	36,8
9.	Holandsko	17 015	Chorvátsko	36,3
10.	Rumunsko	12 938	Španielsko	35,8
21.	Slovensko	4 821		

Na Slovensku sa v roku 2021, podľa údajov zdravotných poisťovní spracovaných Národným centrom zdravotníckych informácií (NCZI), diagnostikovalo 4 521 prípadov zhubných nádorov hrubého čreva a konečníka, z toho 2634 u mužov a 1887 u žien. Viac ako 95 % prípadov sa diagnostikovalo osobám starším ako 45 rokov. **Kolorektálny karcinóm je najčastejším nádorovým ochorením na Slovensku.**

Zdroj: Národné centrum zdravotníckych informácií, údaje zdravotných poisťovní

V rokoch 2007 - 2012 bolo približne 50 % karcinómov hrubého čreva a konečníka diagnostikovaných v klinických štádiách III a IV, klinické štádium I tvorilo asi pätinu prípadov.

Zdroj: Národné centrum zdravotníckych informácií, Národný onkologický register Slovenskej republiky

Rizikovými faktormi kolorektálneho karcinómu sú: fajčenie, strava bohatá na nasýtené a živočíšne tuky, vysoký kalorický príjem, obezita, nedostatok fyzickej aktivity. Viac informácií o rizikových faktoroch: <https://www.noisk.sk/pacient/rizikove-factory-onkologickych-ochoreni>.

Popri primárnej prevencii, ako je zdravý životný štýl, je veľmi dôležitá sekundárna prevencia v podobe pravidelných preventívnych prehliadok u všeobecného lekára a skriningových vyšetrení, teda testu na skryté krvácanie do stolice a kolonoskopie.

Populačný skrining rakoviny hrubého čreva a konečníka prebieha na Slovensku u osôb vo veku 50 - 75 rokov. Skriningovým testom je **test na skryté (okultné) krvácanie do stolice**, ktorý môže odhaliť skoré štádiá kolorektálneho karcinómu. Test je súčasťou preventívnej prehliadky u všeobecného lekára, ktorú by mali poistenci absolvovať každé 2 roky.

Viac informácií o skriningu rakoviny hrubého čreva a konečníka tzv. onkokontrola: <https://www.onkokontrola.sk/skrining-kolorektalnego-karcinomu>. Možnosťou je tiež absolvovať skriningovú **kolonoskopiu**, teda kolonoskopiou bez predchádzajúceho testu na skryté krvácanie do stolice. Kolonoskopia dokáže zachytiť a odstrániť polypy (výrastky) na sliznici hrubého čreva, či konečníka, ktoré môžu byť predstupňom rakoviny ešte vo veľmi včasnom, liečiteľnom stave.

Pre pacientov a ich príbuzných je dostupná **Pacientska príručka**, ktorá sa venuje diagnóze kolorektálneho karcinómu a detailne vysvetľuje skrining, diagnostiku a možnosti liečby: <https://www.noisk.sk/files/2019/2019-07-04-colorectal-guide-for-patient-sk-02.pdf>.